Županijsko izvješće: Dubrovačko-neretvanska županija

Godina provedbe: 2016

Broj održanih sastanaka: 3
Broj usvojenih programa: 4

Provedeni programi
Skrb o ovisnicima u zatvorskom sustavu, Savjetovalište za probleme uzrokovane alkoholom, Aktivnosti i prevencije rizičnih ponašanja u djece i mladih, Istraživanje rizičnih ponašanja učenika u DNŽ

Provedene ostale aktivnosti
Tijekom 2016. g. djelatnice Odjela sudjelovale su u aktivnostima obilježavanja Svjetskog dana nepušenja 31.5.2016., Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama 26.6.2016. i Mjeseca borbe protiv alkoholizma i drugih ovisnosti 15.11-15.12.2016., a sve u svrhu podizanja svijesti javnosti o ovom javnozdravstvenom problemu.

S CZSS surađivali smo u sklopu izrečenih mjera PBIN (pojačane brige i nadzora) i Nadzora nad roditeljskom skrbi, bilo da je riječ o roditeljima koji se liječe od ovisnosti o opojnim drogama, bilo o maloljetnicima s evidentiranim poremećajima u ponašanju.

Suradnja sa DO i ostalim sudovima temeljila se na provođenju sigurnosne mjere obaveznog liječenja osuđenika i nadzora nad provođenjem uvjetnog otpusta uz permanentnu suradnju s Probacijskim uredom u Dubrovniku.

Od NVO surađivali smo s Zajednicom Ivana Pape XXIII u sklopu projekta "Umrežavanje čimbenika prevencije u gradu Ploče" te projektu "Resocijalizacija ovisnika".

Usvojeni dokumenti
Izvješće Odjela za mentalno zdravlje ZZJZ DNŽ u pripremi

Problemi u radu
Neumreženost na državnoj razini.

Oblici suradnje i slično
Zastupljeni su svi oblici suradnje.

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu
Unaprijediti koordinaciju i suradnju među mjerodavnim tijelima i institucijama na županijskoj i lokalnoj razini, osigurati provedbu programa za suzbijanje zlouporabe opojnih droga i drugih sredstava ovisnosti na županijskoj razini, te osigurati integrirani pristup ovoj problematici, a u svrhu učinkovite i kontinuirane provedbe svih mjera iz Nacionalne strategije i županijskog Akcijskog plana za suzbijanje zlouporabe opojnih droga.
Poticati sustavnu i učinkovitiju provedbu preventivnih programa za djecu i mlade s naglaskom na razvijanje osobnih, socijalnih i drugih životnih vještina i promicanje zdravih stilova života, provoditi medijske i druge edukativno-promotivne akcije.
Osnažiti ulogu obitelji u prevenciji svih oblika ovisnosti, razviti osjećaj pripadnosti i odgovornosti njenih članova u stvaranju kvalitetnih odnosa unutar obitelji.
Zaštititi zdravu populaciju djece i mladih, prepoznati i što ranije otkriti učenike s rizičnim ponašanjem, pružiti stručnu pomoć učenicima s rizičnim ponašanjima.

Spriječiti pojavu ovisnosti među mladima, što ranije otkriti konzumiranje sredstava ovisnosti, što ranije uključiti konzumente / ovisnike u sve oblike tretmana, liječenja i rehabilitacije.
Smanjivanje potražnje opojnih droga i smanjivanje štete nastale konzumiranjem opojnih droga.
Poboljšati uključivanje bivših ovisnika u društvo na svim područjima, posebno s ciljem razvijanja radnosocijalnih vještina, poticanja obrazovanja i zapošljavanja te uključivanja u različite kulturne, sportske i edukativne aktivnosti.
Unaprijediti stručno znanje i vještine svih stručnjaka koji su na nacionalnoj i lokalnoj razini uključeni u planiranje i provedbu mjera iz Nacionalne strategije i Akcijskog plana te samim tim unaprijediti provedbu cjelokupne nacionalne politike u tom području.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)
Iz proračuna županije: 203.967
Iz proračuna gradova:
Sveukupno: 203.967

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije
Socijalne ustanove: CZSS DNŽ
Zdravstvene ustanove: ZZJZ DNŽ
Nevladine organizacije: Udruga Zajednice Ivana Pape XXIII

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)
Sveukupan broj ovisnika o drogama: 200
Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 187
Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 3
Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 13
Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 7

Stopa liječenih ovisnika na području županije: 322

Izvješće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije
S CZSS surađivali smo u sklopu izrečenih mjera PBIN (pojačane brige i nadzora) i Nadzora nad roditeljskom skrbi, bilo da je riječ o roditeljima koji se liječe od ovisnosti o opojnim drogama, bilo o maloljetnicima s evidentiranim poremećajima u ponašanju. Također smo porovodili mjeru Upozorenja (pismenu ili usmenu po preporuci djelatnika Centra) obiteljsko pravne zaštite. U sklopu te suradnje djelatnici Odjela za mentalno zdravlje Zavoda za javno zdravstvo DNŽ pružali su tijekom cijele godine usluge savjetovanja korisnicima CZSS-a kojima je bila potrebna stručna pomoć i podrška zbog poremećaja u obiteljskim odnosima ili procesa razvoda braka.
Suradnja s državnim odvjetništvom (DO) i ostalim sudovima temeljila se na provođenju sigurnosne mjere obaveznog liječenja osuđenika i nadzora nad provođenjem uvjetnog otpusta uz permanentnu suradnju s Probacijskim uredom u Dubrovniku.
Od NVO surađivali smo s Zajednicom Ivana Pape XXIII u sklopu projekta „Umrežavanje čimbenika prevencije u gradu Ploče“ te projektu „Resocijalizacija ovisnika“.

Tijekom 2016. g. djelatnici Odjela za mentalno zdravlje napisali su ukupno 45 izvješća navedenim ustanovama na području županije.

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu
U 2015. godini zbog zlouporabe droga liječena je ukupno 241 osoba. Zbog opijatske ovisnosti 224, a zbog

konzumiranja neopijata 17 osoba. Od ukupnog broja liječenih osoba, novoliječeni čine udio od 1,2 % (3 osobe).

U 2016. godini zbog zlouporabe droga liječeno je 200 osoba. Zbog opijatske ovisnosti 187, a zbog konzumiranja neopijata 13 osoba. Od ukupnog broja liječenih osoba, novoliječeni čine udio od 2 % (10 osoba).
Smanjenje od 37 opijatskih ovisnika u 2016. godini (u odnosu na 2015.) govori o tome da se svi dugogodišnji liječeni opijatski ovisnici koji primaju supstitucijsku terapiju u liječnika obiteljske medicine, u 2016. godini nisu javili na kontrolni pregled kod liječnice Odjela, tako da ih nemamo registru liječenih ovisnika za izvještajnu godinu. U 2015. godini preminula su 4 registrirana opijatska ovisnika.
Kako ovisnost o opijatima zahtijeva dugotrajni tretman i skrb, zadržavanje opijatskih ovisnika u sustavu zdravstva ukazuje da je liječenje djelotvorno i da heroinski ovisnici nisu prepušteni ulici i kriminalnom miljeu. Na ukupno postupno smanjivanje heroinske ovisnosti ukazuje i sve manji broj novih heroinskih ovisnika koji se godišnje po prvi put javljaju na liječenje na nivou Republike Hrvatske pa tako i u našoj županiji.

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

1. Skrb o ovisnicima u zatvorskom sustavu
U 2016. g. nastavljeno je provođenje programa „Skrb o ovisnicima u zatvorskom sustavu“ putem radionica i grupnog savjetovanja jednom mjesečno kroz cijelu godinu. Radionice grupnog savjetovanja odvijale su se u tri skupine, ovisno o uvjetima i pravilima zatvora odnosno nemogućnosti miješanja kategorija zatvorenika po grupama. Dvije grupe sačinjavali su ovisnici o drogama dok su treću grupu pohađali ovisnici o alkoholu. Ukupno su u grupni rad bile uključene 33 osobe, od kojih su 27 polaznika bili ovisni o psihoaktivnim tvarima, a šest o alkoholu. Radionicama je bilo obuhvaćeno 10 različitih tema: odgovornost, problemi zatvorenika, važnost zdravih obiteljskih odnosa, problemi s članovima obitelji, prilagodba na uvjete zatvora, pomaganje u široj društvenoj zajednici, prava i obveze zatvorenika, posao i zapošljavanje nakon izlaska iz zatvora, nošenje sa stigmatizacijom nakon izlaska iz zatvora itd.

2. Savjetovalište za alkoholom uzrokovane probleme
U 2016. godini Savjetovalište za probleme uzrokovane alkoholom nastavlja s radom kao pomoć osobama koje prepoznaju kod sebe ili svojih bližnjih probleme vezane uz prekomjerno pijenje alkohola. U savjetovalištu pružamo informaciju, pomoć i podršku stručnog tima osobama ovisnim o alkoholu kao i članovima njihove obitelji. Cilj je osposobiti osobu koja ima probleme uzrokovane alkoholom na promjenu životnog stila te zamjenu prekomjernog pijenja prihvatljivim životnim navikama, čime joj pomažemo da izabere zdravlje umjesto bolest. Rad stručnog tima s članovima obitelji temelji se na povećanju obiteljske kohezije kroz jačanje osobnih kapaciteta svih članova obitelji, unapređivanje komunikacije te podizanje kvalitete roditeljstva putem osnaživanja roditeljskih i partnerskih vještina. U 2016. godini pomoć u Savjetovalištu je potražila 21 osoba s članovima obitelji.

3. Aktivnosti prevencije rizičnih ponašanja u djece i mladih.
Djelatnice Odjela za mentalno zdravlja i školske medicine održale su predavanje / radionicu s učenicima 1. razreda Gimnazije na temu „Opasnosti pijenja alkohola“. Na radionici je sudjelovalo ukupno 30 učenika. Cilj radionice bio je pružanje informacija učenicima o utjecaju alkohola na cjelokupno zdravlje, a posebno na razvoj mentalnog zdravlja.
U sklopu aktivnosti prevencije rizičnih ponašanja djece i mladih u 2016. godini djelatnica Odjela održala je radionicu/predavanje s učenicima 1.razreda pomorske škole na temu „Opasnosti konzumacije sredstava ovisnosti“. Na predavanjima je ukupno sudjelovalo 39 učenika.
Također su održani roditeljski sastanci roditeljima učenika 1. razreda srednje Poljoprivredno tehničke škole Opuzen, Gimnazije Metković i Gimnazije Dubrovnik, na temu „Kako prepoznati znakove konzumiranja sredstava ovisnosti“. Na sastancima je sudjelovalo 177 roditelja.

4.Istraživanje rizičnih ponašanja učenika u Dubrovačko-neretvanskoj županiji 2016.g.
Djelatnici Odjela za mentalno zdravlje proveli su u veljači i ožujku 2016.g. istraživanje rizičnih ponašanja učenika u

svih srednjim školama na području Dubrovačko-neretvanske županije. Ovo je nastavak istraživanja provedenih 2001., 2003. ,2006. i 2011. godine i omogućuje praćenje trendova najvažnijih aspekata života mladih. U sklopu istraživanja ispitivala su se rizična ponašanja mladih (konzumacija alkohola, pušenje, zlouporaba droga) u širem društvenom i psiho-socijalnom kontekstu. Istraživanje se temelji na shvaćanju da su rizična ponašanja uzrokovana višestrukim čimbenicima i okolnostima svakodnevnog života te je stoga preduvjet za njihovu prevenciju dublje razumijevanje specifičnih lokalnih okolnosti.
Istraživanje je provedeno na reprezentativnom slučajnom uzorku od 20% učenika svih škola od prvog do četvrtog razreda. Izbor ispitanika proveo se na osnovi ukupnog broja upisanih učenika u pojedinim razredima slučajnim izborom.
Koristio se standardizirani upitnik pod nazivom „Kako si?“ koji se već koristio i u prethodnim istraživanjima. Ovo je prvi put da se primjena ovog upitnika provela putem računala u školama koje imaju pristup internetu, uz potpuno informiranje učenika i njihov pristanak na sudjelovanje, pri čemu je upitnik neznatno prilagođen.
Prikupljenim podacima dobio se uvid u pojavnost i strukturu rizičnih oblika ponašanja i njihovih korelata u populaciji srednjoškolaca, utvrdili su se dominantni psihološki i socijalni problemi koji se nalaze u osnovi rizičnih oblika ponašanja, istražile su se specifične odrednice rizičnih oblika ponašanja na koje se u školskoj situaciji može najučinkovitije preventivno djelovati te na temelju ovih uvida u svakoj školi mogu se kreirati ciljani i učinkoviti programi prevencije.
Istraživanjem je obuhvaćeno 978 učenika iz 15 srednjih škola na području Dubrovačko-neretvanske županije.
Obilježavanje važnijih datuma tematski vezanih uz djelokrug rada i aktivnosti Odjela za mentalno zdravlje
Tijekom 2016. g. djelatnice Odjela sudjelovale su u aktivnostima obilježavanja Svjetskog dana nepušenja 31.5.2016., Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama 26.6.2016. i Mjeseca borbe protiv alkoholizma i drugih ovisnosti 15.11-15.12.2016., a sve u svrhu podizanja svijesti javnosti o ovom javnozdravstvenom problemu.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije:
Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 90
Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 786
Broj zapljena: 786

Vrste zaplijenjenih droga

350 kg marihuane, 9,6 kg heroina, 8,9 kg kokaina, 800 g amfetamina, 171 g hašiša, 7200 lijekova sa popisa droga, 134 stabljike indijske konoplje, te 32 g halucinogenih gljiva - PSIHOCIBILIN